

Helsekrav til førerkort – en innføring i nytt regelverk

Ålesund
18. november

Cato Innerdal
Innehaver av førerkortklasse A og B

Kasuistikker

Svekket synsfunksjon og førerkort

Kasuistikker

P: Synsvekkelse

S: 63 år gammel mann. Oppsøker deg på grunn av gradvis svekket visus. Problemer med å lese avis og kjenne igjen personer på avstand.

O: Du sliter med å få godt innsyn ved oftalmoskopi, ved visusundersøkelse (på tavle) er venstre 0,3, høyre 0,4 og bilateralt 0,4. Amsler (grid) test positiv (=«ser» buede linjer). Donders u.a.

A: Makuladegenerasjon?

P: Pasienten henvises øyelege.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Synsvekkelse

S: 63 år gammel mann som jobber som ambulansesjåfør. Oppsøker deg på grunn av gradvis svekket visus. Problemer med å lese avis og kjenne igjen personer på avstand.

O: Du sliter med å få godt innsyn ved oftalmoskopi, men visusundersøkelse (på tavle) er venstre 0,3, høyre 0,4 og bilateralt 0,4. Amsler test positiv (=«ser» buede linjer). Donders u.a.

A: Makuladegenerasjon?

P: Pasienten henvises øyelege.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

P: Synsfeltuttall

S: 42 år gammel kvinne, oppsøker lege tre dager etter symptomdebut. Forteller at hun har en «skygge» som følger blikket på høyre øye. Ingen smerter. Blir innlagt sykehus som øyeblikkelig hjelp.

O: Visus venstre 0,9, høyre 1,0. Ved synsfeltundersøkelse påvises et betydelig synsfeltuttall mot høyre. Går inn til 20 grader (vurdert monokulært). Binokulært er synsfeltet utbredelse begrenset til 40 grader fra sentrum mot høyre. Normalt synsfeltutbredelse venstre side.

A: Netthinneløsning. Øyelege vurderer at synsfeltuttallet trolig er varig.

P: Kontroll hos øyelege.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?

Legemiddelbruk og førerkort

Kasuistikker

<p>P: Øyeskade</p> <p>S: 28 år gammel mann og vogntogsjåfør. I forbindelse med lasting ryker en lastestropp. Dette resulterer i at et fragment treffer mannen og gir en penetrerende øyeskade på venstre øye.</p> <p>O: Ved undersøkelse finnes visus 0,7 venstre øye. Visus høyre side 1,0. Ved synsfeltundersøkelse påvises et betydelig synsfeltutfall mot venstre. Synsfeltet utbredelse er begrenset til 55 grader fra sentrum mot venstre. Normalt synsfeltutbredelse høyre side.</p> <p>A: Synsfeltutfall, trolig irreversibelt.</p> <p>P: Øyelegekontroll etter 3 måneder.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Øyeskade</p> <p>S: 22 år gammel mann. Truffet av fyrverkeri i ansiktet. Brannskade i ansiktet, og omfattende øyeskade høyre øye.</p> <p>O: Ved undersøkelse før utskrivelse fra sykehus finnes visus 1,0 venstre øye. Visus høyre side redusert til fingertelling. Synsfeltundersøkelse viser at øyeskaden primært har affisert skarpsynet. Perifert synsfelt tilnærmet normalt.</p> <p>A: Visustap, irreversibelt.</p> <p>P: Øyelegekontroll etter 3 måneder.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
<p>P: Akutte ryggmerter</p> <p>S: 32 år gammel kvinne. Akutte ryggmerter siste tre dager. Sitter i korsryggen, ingen utstråling. Hatt liknende smerter tidligere. Bedre i ro, men tydelig smertepåvirket ved bevegelse. Har forsøkt Ibux 400 mg x 3.</p> <p>O: Normale kurvaturer, paravertebral palpasjonsømhet. Lasegue negativ. Øvrig klinisk undersøkelse uten anmerking.</p> <p>A: Akutt lumbago</p> <p>P: Du forsøker korttidsbehandling med Paralgin forte x 4 i kombinasjon med Ibux 400 mg x 3.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Kroniske skuldersmerter</p> <p>S: Mann, 50 år, snekker. Langvarige kroniske skuldersmerter. Bruker fast Paralgin forte x 4. Kommer for å få fornyet resepter.</p> <p>O: Lett redusert bevegelighet i høyre skulder. Smerter fremprovoseres i ytterstillingene. Status uendret fra tidligere.</p> <p>A: Kroniske skuldersmerter</p> <p>P: Fortsette behandlingen med Paralgin forte x 4 og fysioterapi.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
<p>P: Uro og søvnproblemer</p> <p>S: 43 år gammel kvinne. Samlivsproblemer. Sover dårlig og føler seg urolig, hjertebank i perioder. Har brukt 20 mg oxazepam daglig i lengre tid. Ønsker noe for sine søvnproblemer.</p> <p>O: Klinisk undersøkelse uten anmerking.</p> <p>A: «Sosialt» betingede søvnproblemer?</p> <p>P: Du forsøker behandling med 7,5 mg zopiklon, sammen med oxazepam. Du skriver ut resept for ti dager.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>		

<p>P: Kroniske nakkesmerter</p> <p>S: Mann, 50 år, bussjåfør. Langvarige kroniske nakkesmerter. Bruker fast Paralgin forte x 4. Kommer for å få fornyet resepter.</p> <p>O: Tilnærmet normal bevegelighet i nakken. Palpasjonsømhet i nakkemuskulatur. Smerter fremprovoseres i ytterstillingene. Status uendret fra tidligere.</p> <p>A: Kroniske nakkesmerter</p> <p>P: Fortsette behandlingen med Paralgin forte x 4 og fysioterapi.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Langvarig benzodiazepinbruk</p> <p>S: Mann, 45 år. Angstproblematikk. Sier at det eneste som gir han ro i kroppen er Rivotril. Har brukt dette i mange år. Bruker daglig 1-1,5 mg. Vil ikke diskutere alternativ behandling eller nedtrapping. Sier det vil ødelegge livet hans. Ønsker bare å få fornyet resepter.</p> <p>O: Ingen objektive bivirkninger av legemidlet. Ingen mistanke om bruk av rusmidler.</p> <p>A: Toleranseutvikling? Avhengighet?</p> <p>P: Fornye resept – planlegge nedtrapping. Lufte problematikken med pasienten. Avtaler ny time.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
---	--	---	--

<p>P: Søvnvansker</p> <p>S: Mann, 55 år. Søvnvansker i perioder. Kjører vogntog og sliter med å få sove i «viletiden». Har hatt god effekt av zopiklon 5 mg. Ønsker bare å få fornyet resepter.</p> <p>O: Rapporterer ingen subjektive bivirkninger av legemidlet. Ingen mistanke om bruk av rusmidler eller andre legemidler.</p> <p>A: Situasjonsbetingede søvnvansker</p> <p>P: Skriver ut resept på 10 tabletter. Avtaler at disse ikke brukes i forbindelse med kjøring, men når han kommer hjem igjen. Avtaler ny time for å følge opp problemstillingen.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
---	--

Rus og førerkort

Kasuistikker

<p>P: Kronisk alkoholmisbruk?</p> <p>S: Ny pasient på fastlegelista. Pasienten er en «suksessrik» næringslivstopp. Kommer til kontroll etter innleggelse i sykehus pga. magesmerter. Ble der behandlet for en akutt pankreatitt. Benektet alkoholinntak ved innleggelse i sykehus, men overfor deg forteller han om betydelig inntak, ofte jobbrelatert. Hevder selv at han har «kontroll». I forbindelse med konsultasjonen tar diverse prøver, og finner forhøyede leverparametre, forhøyet MCV og CDT% 4,2.</p> <p>O: Klinisk undersøkelse uten anmerking.</p> <p>A: Skadelig bruk av alkohol.</p> <p>P: Følge opp pasienten med tanke på alkoholbruk. Lufte problematikken med pasienten, som er noe avvisende til at forbruket er skadelig. Avtaler ny time.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Bruk av illegale rusmidler og LAR-behandling</p> <p>S: 23 år gammel mann. Nylig utskrevet fra rusinstitusjon etter innleggelse for oppstart av LAR-behandling. Nå også i arbeidspørving. Har fram til for to måneder siden brukt illegale rusmidler regelmessig. Etter dette Subuxone fra fastlege i samarbeid med LAR.</p> <p>O: Ved god allmenntilstand. Ikke ruspåvirket eller objektive bivirkninger av substitusjonspreparatet. Ingen mistanke om bruk av andre rusmidler.</p> <p>A: Pasient i LAR-behandling.</p> <p>P: Fortsette regelmessige kontroller. Avtaler ny time.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
---	--	---	--

Anfall og bevissthetsforstyrrelser

Kasuistikker

<p>P: LAR-behandling</p> <p>S: 35 år gammel mann. Stabil LAR-behandling i 6 år. Ingen registrerte tilbakfall. Arbeider i teknisk etat i kommunen. Har behov for førerkortklasse C1 i jobbsammenheng. Fikk dispensasjon for førerkortklasse C1 for 1 år siden. Utløper 1. november 2016.</p> <p>O: Ikke ruspåvirket eller objektive bivirkninger av substitusjonspreparatet. Ingen mistanke om bruk av andre rusmidler.</p> <p>A: Pasient i LAR-behandling.</p> <p>P: Fortsette regelmessige kontroller. Avtaler ny time.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Regelmessig bruk av hasj</p> <p>S: Mann, 23 år. Forteller at han bruker det regelmessig siste året. Siste inntak i går ettermiddag (på jobb). Oppdaget av arbeidsgiver som har gitt han beskjed om at han får sparken om han ikke slutter. Oppsøker deg for å få hjelp til å slutte med hasj, og dokumentere rusfrihet.</p> <p>O: Klinisk undersøkelse uten anmerking. Ingen objektiv ruspåvirkning ved undersøkelse.</p> <p>A: Bruk av illegale rusmidler.</p> <p>P: Avtaler ny time om en uke. Planlegger første biokjemiske prøver om fire uker.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
		<p>P: Anfall med kramp</p> <p>S: Kvinne, 34 år. Innlagt med kramp uten kjent årsak. Tungebitt. Ikke hatt liknende tidligere. Sovet <i>litt</i> dårlig i det siste ellers ingenting «uvanlig». Feberkramp ved flere anledninger som barn.</p> <p>O: Ingen neurologiske utfall. Normal EEG og MR-caput. Trøtthet etter anfall. Støi i muskulatur.</p> <p>A: Enkelstående uprovosert anfall. Innlagt til observasjon. Ikke indikasjon for anfallsforebyggende behandling.</p> <p>P: Ingen plan for oppfølging.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
<p>P: Epilepsi?</p> <p>S: Kvinne 31 år, drosjesjåfør. Innlagt etter andregangs anfall med bevissthetstap, kramp og tungebitt. Ingen provoserende faktorer. Postiktal ved innleggelse.</p> <p>O: Patologisk EEG. Ingen patologiske funn ved MR-caput.</p> <p>A: Epilepsi – igangsatt anfallsforebyggende behandling.</p> <p>P: Følge opp legemiddelbehandling som anbefalt av nevrolog. Avtaler ny time.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Bevissthetstap</p> <p>S: Mann, 48 år og bussjåfør. Undersøkt primært på legevakt. Mistet bevisstheten under jogging. Plutselig innsettende. Kutt i panne med behov for sutur og tannskade etter fall. Ikke opplevd likende tidligere. Sier selv at han jogget, og at det neste han husker er at han våkner «på bakken». Innlegges sykehus.</p> <p>O: Kardiologisk og neurologisk utredning uten anmerking.</p> <p>A: Bevissthetstap av ukjent årsak.</p> <p>P: Time hos fastlege for å fjerne suturer.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>

<p>P: Bevissthetstap</p> <p>S: Mann, 48 år og bussjåfør. Undersøkt primært på legevakt. Mistet bevisstheten under jogging. Plutselig innsettende. Kutt i panne med behov for sutur og tannskade etter fall. Ikke opplevd likende tidligere. Sier selv at han jogget, og at det neste han husker er at han våkner «på bakken». Innlegges sykehus.</p> <p>O: Kardiologisk og neurologisk utredning uten anmerkning.</p> <p>A: Bevissthetstap av ukjent årsak.</p> <p>P: Time for å fjerne suturer.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Bevissthetstap</p> <p>S: Mann, 21 år. Besvimer under blodprøvetaking. Enkelte rykninger initialt. Våkner raskt til, mentalt adekvat. Oppgir at han kjente øresus, og svimmelhet like før han mistet bevisstheten.</p> <p>O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning.</p> <p>A: Vasovagal synkope.</p> <p>P: Ingen plan om fornyet kontroll med tanke på bevissthetstap.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
--	--	--	--

<p>P: Bevissthetstap</p> <p>S: Kvinne, 72 år. Innlegges etter bevissthetstap. Plutselig innsettende. Har også hatt flere nærsynkoper siste tiden.</p> <p>O: EKG påvist AV-blokk med indikasjon for pacemaker.</p> <p>A: Synkope som følge av AV-blokk. Pacemaker implanteres.</p> <p>P: Pacemakerkontroll.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Bevissthetstap</p> <p>S: Kvinne, 72 år, har førerkort for klasse C1E (for bil). Innlegges etter bevissthetstap. Plutselig innsettende. Har også hatt flere nærsynkoper siste tiden.</p> <p>O: EKG påvist AV-blokk med indikasjon for pacemaker.</p> <p>A: Synkope som følge av AV-blokk. Pacemaker implanteres.</p> <p>P: Pacemakerkontroll.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
--	--	--	--

Hjertesykdom og diabetes

Kasuistikker

<p>P: Brystmerter</p> <p>S: Kvinne, 68 år. Kjent stabil angina. Nå fått anginasmerter i hvile. Innlegges i sykehus. Smertefri ved innleggelse.</p> <p>O: Koronar angiografi viser to signifikante stenoser som stentbehandles.</p> <p>A: Smertefri. AEKG før utskrivelse uten anmerkning.</p> <p>P: Kontroll hos fastlege etter tre uker.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
---	--

<p>P: Brystsmerter</p> <p>S: Kvinne, 68 år, drosjesjåfør. Kjent stabil angina. Nå fått anginasmerter i hvile. Innlegges i sykehus. Smertefri ved innleggelse.</p> <p>O: Koronar angiografi viser to signifikante stenoser som stentbehandles.</p> <p>A: Smertefri. AEGK før utskrivelse uten anmerkning.</p> <p>P: Kontroll hos fastlege etter 3 uker.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Brystsmerter</p> <p>S: Mann, 58 år. Innlegges med sentrale brystsmerter med utstråling til venstre arm. Smerter i ca. 1 time ved ankomst ambulanse. MONA-behandling i ambulanse. Smertefri ved ankomst sykehus.</p> <p>O: Signifikant troponinstigning. Uspesifikke forandringer på EKG.</p> <p>A: NSTEMI.</p> <p>P: Kontroll hos fastlege etter en uke for oppfølging av igangsatt sekundærprofylaktisk behandling.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
<p>P: Brystsmerter</p> <p>S: Mann, 58 år og bussjåfør. Innlegges med sentrale brystsmerter med utstråling til venstre arm. Smerter i ca. 1 time ved ankomst ambulanse. MONA-behandling i ambulanse. Smertefri ved ankomst sykehus.</p> <p>O: Signifikant troponinstigning. Uspesifikke forandringer på EKG.</p> <p>A: NSTEMI.</p> <p>P: Kontroll hos fastlege etter en uke for oppfølging av igangsatt sekundærprofylaktisk behandling.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Bevissthetstap</p> <p>S: Mann, 35 år, lastebilsjåfør. Innlegges etter plutselig hjertestans i svømmehall. Ventrikkelflimmer som konverteres etter første sjokk gitt av ambulansepersonell. Våken ved ankomst sykehus.</p> <p>O: Utredning viser funn forenelig med arytmodig høyre ventrikkeldiomyopati.</p> <p>A: ICD-indikasjon og får implantert ICD.</p> <p>P: Avtalt oppfølgende kontroll hos kardiolog.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
<p>P: Diabetes</p> <p>S: Mann, 27 år, lastebilsjåfør. Kjent diabetes type 1. Bruker insulin.</p> <p>O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning. Ingen senkomplikasjoner. Undersøkt hos øyelege.</p> <p>A: Diabetes.</p> <p>P: Avtalt oppfølgende kontroll om seks måneder.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Diabetes</p> <p>S: Mann, 58 år, bussjåfør. Kjent diabetes type 2 siste 5 år. Bruker Metformin. Ingen hypoglykemier.</p> <p>O: Hypertensjon, BMI 30. Ikke retinopati, nevropati eller nefropati.</p> <p>A: Diabetes. Vektreduksjon tilstrebes.</p> <p>P: Avtalt oppfølgende kontroll om seks måneder.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>

<p>P: Diabetes</p> <p>S: Mann, 58 år, bussjåfør. Kjent diabetes type 2 siste 5 år. Bruker insulin til måltid. Ingen hypoglykemier.</p> <p>O: Hypertensjon, BMI 30. Ikke retinopati, nevropati eller nefropati.</p> <p>A: Diabetes. Vektreduksjon tilstrebes.</p> <p>P: Avtalt oppfølgende kontroll om seks måneder.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
---	--

<p>P: Diabetes</p> <p>S: Mann, 58 år, drosjesjåfør. Kjent diabetes type 2 siste 5 år. Bruker insulin til måltid. Ingen hypoglykemier.</p> <p>O: Hypertensjon, BMI 30. Ikke retinopati, nevropati eller nefropati.</p> <p>A: Diabetes. Vektreduksjon tilstrebes.</p> <p>P: Avtalt oppfølgende kontroll om seks måneder.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 3?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
--	--

<p>P: Diabetes</p> <p>S: Mann, 27 år, lastebilsjåfør. Kjent diabetes type 1. Bruker insulin. Nå innlagt sykehus i forbindelse med hypoglykemi (under arbeid).</p> <p>O: Blodsukker 1,3 målt av ambulansespersonell. Fått glukose. Våken, klar og orientert ved ankomst. Klinisk undersøkelse uten anmerkning.</p> <p>A: Hypoglykemi.</p> <p>P: Vurdering endokrinolog.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
--	--

Psykiske lidelser, kognitiv svikt og førerligningsvekkelse

Kasuistikker

<p>P: Førerkortfornyelse</p> <p>S: 77 år gammel mann. Kommer som avtalt time. Skal fornye førerkortet. Kona styrer praten, men han forteller at han ikke har noen problemer i trafikken. "God erfaring etter mange år, og har aldri vært borti noen uhell. Kjører bare der jeg er kjent". Kona antyder at hukommelsen blitt noe dårligere, og at hun lurer på om det finne medisiner som kan hjelpe.</p> <p>O: TMT-A 125 sekunder, TMT-B avbrutt da han gir opp. Viser lite innsikt i sin kognitive svikt.</p> <p>A: Kognitiv svikt?</p> <p>P: Avtaler ny time for kognitiv utredning.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
--	--

<p>P: Alvorlig psykisk sykdom</p> <p>S: Mann, 27 år. Kjent paranoid schizofreni. Siste innleggelse før det aktuelle for 1 år siden. Nylig innlagt i akuttpsykiatrisk sengepost med funksjonssvikt, manglende sykdomsinsikt og autoseponering av antipsykotisk behandling.</p> <p>O: Etter en måned nå igjen tilbake i habitualtilstand. Samarbeider godt.</p> <p>A: Skal behandles med injeksjoner hver 14. dag på fastlegekontoret.</p> <p>P: Ny time om 14 dager avtales.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
---	--

<p>P: Alvorlig psykisk sykdom</p> <p>S: Mann, 39 år. Kjent paranoid schizofreni. Møter regelmessig til kontroll og behandling hos fastlege. Sykdomsinnsikt og godt funksjonsnivå. Jobber som anleggsgartner. Behov for C1E. Siste innleggelse for 7 år siden.</p> <p>O: I habitualtilstand. Vrangforestilling i forhold til overvåkning. Men kjent gjennom mange år. Vurdert at disse ikke påvirker funksjonsnivået i særlig grad.</p> <p>A: Fortsette antipsykotisk behandling.</p> <p>P: Ny time om 4 uker avtales. Ny kontroll hos spesialist om 1 år ved behov.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Gjentatte maniske episoder</p> <p>S: Mann, 29 år. Gårdbruker, har lastebil. Innlagt to ganger tidligere med maniske episoder. Autoseponert stemningsstabiliserende behandling. Innlegges nå med manisk episode.</p> <p>O: Etter to uker tilbake i habitualtilstand.</p> <p>A: Bipolar lidelse.</p> <p>P: Avtalt regelmessige kontroller hos fastlege.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
---	--	---	--

<p>P: ADHD</p> <p>S: 18 år gutt som ønsker å kjøre opp på bil. Kjent hyperkinetisk forstyrrelse uten atferdsforstyrrelse (F90.0). Behandles med sentralstimulerende legemidler.</p> <p>O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning. Ingen mistanke om komorbide lidelser.</p> <p>A: ADHD med god effekt av behandling.</p> <p>P: Fulle ut førerkortattest?</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Protese venstre underekstremitet</p> <p>S: Jente, 18 år. Traumatisk amputasjon av venstre legg for 10 år siden. Bruker protese. Skal kjøre opp på bil.</p> <p>O: Klinisk undersøkelse uten anmerkning (utover bruk protese).</p> <p>A: Fulle ut førerkortattest?</p> <p>P: Ingen kontroll avtales.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
--	--	--	--

<p>P: Multipel sklerose</p> <p>S: Kvinne, 54 år. Multipel sklerose siste 10 år. Har droppot ved gange. Bruker krykke. Siste tilbakefall for 3 måneder siden. Merker økende kraftsvikt i venstre underekstremitet.</p> <p>O: Ingen dorsalfleksjon i venstre ankel. Vesentlig redusert kraft ved fleksjon i hofte og ekstensjon ekstensjon i kne. Normal visus og ingen synsfeltutfall. Kognitiv funksjon u.a.</p> <p>A: Forverret kraftsvikt.</p> <p>P: Følge opp med fysioterapi.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>	<p>P: Hjerneslag</p> <p>S: Kvinne, 78 år. Nylig utskrevet etter innleggelse for (venstresidig) hjerneslag. Tidligere frisk. Kommer til oppfølgende kontroll hos fastlege.</p> <p>O: Lett afasi. Kraftsvikt i høyre håndledd/hånd. Redusert gripeevne og vesentlig redusert ekstensjonsevne i håndledd. Styringsvansker med høyre hånd. Øvrig klinisk undersøkelse uten anmerkning. Ingen synsfeltutfall eller kognitiv svekkelse.</p> <p>A: Fysioterapi.</p> <p>P: Ny kontroll avtales om 14 dager.</p>	<p>Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 1?</p> <p>Kan vedkommende kjøre inntil videre?</p> <p>Må du sende melding til fylkesmannen?</p> <p>Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?</p>
---	--	---	--

P: Smertes i rygg

S: Mann, 53 år, lastebilsjåfør. Oppsøker lege for ryggsmertes over lengre tid. Sitter lumbalt, ingen utstråling. Har i forkant av konsultasjonen blitt undersøkt av legestudent ved legekantoret som har funnet mulig oppfylling i buken.

O: Palpabel oppfylling i buk, største diameter ca. 5 cm. For øvrig er klinisk status uten anmerkning. Ved henvisning til ultralyd abdomen påvises aortaaneurisme med diameter på 6,2 cm.

A: Vurderes som tilfeldig funn. Henvises karkirurg.

P: Avtaler rekontakt ved forverring av ryggsmertes. Gir info om alarmsymptomer.

Er helsekravet oppfylt for førerkortgruppe 2?

Kan vedkommende kjøre inntil videre?

Må du sende melding til fylkesmannen?

Hva skal eventuelt til for at kjøring kan gjenopptas?